

SEREDŽIAUS SENELIŲ GLOBOS NAMŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ GYVENIMO KOKYBĖS KONCEPCIJA TEIKIANT ILGALAIKES (TRUMPALAIKES) SOCIALINES GLOBOS PASLAUGAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Seredžiaus senelių globos namai (SSGN) teikia senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su negalia ilgalaikės (trumpalaikės) socialines globos paslaugas. Teikiant paslaugas atsižvelgiama į paslaugų gavėjų gyvybinius poreikius, lūkesčius ir gebėjimus, į asmens fizinę ir socialinę aplinką, sudarant žmogaus orumo nežeminančias gyvenimo sąlygas, saugant ir ginant jų teises bei interesus, skatinant pasirūpinti savimi bei, pagal galimybes, padedant integruotis į visuomenę. Siekiame gerinti teikiamų paslaugų kokybę. SSGN darbuotojai gerbia paslaugų gavėjų indėlį ir įtraukia asmenis į savęs vertinimo, gaunamų paslaugų planavimo, teikimo ir grįžtamojo ryšio suteikimo bei vertinimo procesus.
2. Teikiamos paslaugos atitinka paslaugų gavėjų individualius pasirinkimus, poreikius, gebėjimus, ir derinamos su organizacijos vizija, misija ir vertybėmis.
3. Gyvenimo kokybės koncepcijos **tikslas** - išsiaiškinti ir tenkinti individualius globos namų gyventojų poreikius, teikti ir tobulinti paslaugas, atsižvelgiant į paslaugų gavėjų poreikius bei gerinant gyventojų pasitenkinimą savo gyvenimo kokybe.
4. **Gyvenimo kokybė** suvokiama, kaip asmens fizinių, psichologinių, dvasinių, socialinių, materialinių poreikių patenkinimas. Ji siejama su kiekvieno asmens tikslais, poreikiais, interesais.
5. Gyvenimo kokybės matavimas – tai kiekvieno žmogaus asmeninis suvokimas apie jam svarbias gyvenimo sritis, įtraukiančius fizinius, psichologinius, dvasinius, socialinius, finansinius ir kitus aspektus.
6. Gyvenimo kokybė SSGN atspindi socialinių paslaugų gavėjų pasitenkinimą gyvenimo lygiu.
7. Paslaugų gavėjų gyvenimo kokybė gerėja, kai jų poreikiai yra tenkinami ir į juos atsižvelgiama..
8. Siekiant kelti paslaugų gavėjų gyvenimo kokybę SSGN, vadovaujamosi R.L Schalock gyvenimo kokybės įvardintomis 3 sritimis:
  - savarankiškumas,
  - socialinis aktyvumas,
  - gerovė

1 lentelė. Gyvenimo kokybės sritys, kriterijai ir rodikliai

Sritis	Kriterijai	Rodikliai
Savarankiškumas	Asmeninis tobulėjimas	<ul style="list-style-type: none"> • Įgalinimas įsitraukti į paslaugų organizavimą, teikimą ir vertinimą. • Gebėjimas priimti naują informaciją.
	Savęs vertinimas	<ul style="list-style-type: none"> • Galimybė pasirinkti. • Gebėjimas savarankiškai priimti sprendimus. • Gebėjimas siūlyti naujų idėjų
Socialinis aktyvumas	Tarpasmeniniai santykiai	<ul style="list-style-type: none"> • Socialinių ryšių teigiami pokyčiai.

	Socialinis įsitraukimas	<ul style="list-style-type: none"> • Asmens pasitenkinimo santykis su artimiausia bendruomene. • Laisvalaikio praleidimas už įstaigos ribų.
	Teisės	<ul style="list-style-type: none"> • Teisių žinojimas ir įgyvendinimas.
Gerovė	Emocinė gerovė	<ul style="list-style-type: none"> • Pasitenkinimas gyvenimu įstaigoje. • Streso mažinimas.
	Fizinė gerovė	<ul style="list-style-type: none"> • Sveikatos būklės kontroliavimas. • Subalansuota mityba. • Reguliarios higienos procedūros.
	Materialinė gerovė	<ul style="list-style-type: none"> • Švari fizinė aplinka • Pasinaudojimas priklausiančiomis techninėmis pagalbos priemonėmis.

II. PRIEMONĖS GYVENTOJŲ GYVENIMO KOKYBEI UŽTIKRINTI

9. Socialinis darbuotojas atlieka kiekvieno paslaugų gavėjų asmens, senyvo amžiaus ir suaugusio asmens socialinės globos poreikio vertinimą, kuris apima poreikių vertinimą gyvenimo srityse. Kartu su gyventoju aptariami poreikiai, svajonės ir apsibrėžiami tikslus. Naudojamos socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintos formos:

9.1. „Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikos 1 priedas, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. liepos 18d. Nr. A1-200 redakcija)

9.2. Atsižvelgus į iškeltus gyventojų lūkesčius ir poreikius, kartu su gyventoju sudaromas Individualus socialinės globos planas, (toliau – ISGP), esant galimybei pildant ISGP įtraukiami ir artimieji, ir išsikeliamas tikslas bei uždaviniai jo lūkesčiams ir poreikiams įgyvendinti.

10. Vertinimo sritys:

11. Gyvenimo kokybės modelį sudaro:

11.1. Savarankiškumas – skatinama palaikyti ir ugdyti turimus gebėjimus savarankiškai, esant poreikiui su darbuotojo pagalba.

11.1.1. Asmeninis tobulėjimas/ įgalinimas;

11.1.2. Savęs vertinimas.

11.2. **Socialinio aktyvumo skatinimas:**

11.2.1. Tarpasmeniniai santykiai – gyventojas skatinamas palaikyti arba atnaujinti ryšius su artimaisiais ir su globos namų gyventojais;

11.2.2. Socialinis įsitraukimas \pilietiškumas – gyventojas skatinamas aktyviai dalyvauti užimtumo veiklose, bendruomeniniame gyvenime;

11.2.3. Teisės – gyventojas susipažįsta su savo teisėmis, jas žino, geba jomis vadovautis gyvenime.

11.3. **Gerovės užtikrinimas:**

11.3.1. **Emocinė gerovė** – tai emocinis ir dvasinis atsparumas, leidžiantis patirti džiaugsmą, išverti sunkius jausmus, tai kasdieniniai teigiami jausmai, tokie kaip laimė, mėgavimasis gyvenimu, neigiamų emocijų, tokių kaip nerimas, prislėgta nuotaika, pyktis ir kt., nebuvimas.

SSGN siekiama ugdyti gebėjimą pasirinkti norimas veiklas, palaikyti ryšius su artimaisiais, pasirinkti kambario draugus, taip sumažinant galimo streso tikimybę, palaikant teigiamas emocijas;

11.3.2. **Fizinė gerovė** - grindžiama paslaugų gavėjo fiziniams gebėjimams savarankiškai atlikti veiksmus kasdieninėje veikloje ir aplinkoje. Vertinamas paslaugų gavėjo pasitenkinimas savimi ir įvairiomis gyvenimo

poreikių sritimis (mityba, judėjimas, asmeninė higiena, namų ruoša, apsirūpinimas daiktais, finansų tvarkymas, sveikata, sprendimų priėmimas, teisių išmanymas ir kita). Vertinamas paslaugų gavėjo mobilumas ir fiziškai saugios ir emociškai stabilios aplinkos saugumas įstaigoje bei asmens namuose

11.3.3. **Materialinė gerovė** – aprūpintas gyvenimas, pakankamas kiekis lėšų saviems poreikiams tenkinti.

12. SSGN siekia ugdyti gebėjimus tinkamai ir pagal paskirtį panaudoti turimas pinigines lėšas, kurti švarią, saugią aplinką, rūšiuoti atliekas.

13. SSGN pokyčių fiksavimu, ISGP ir apklausos duomenimis, gauna informaciją apie gyventojų lūkesčių, svajonių, suderintų tikslų įgyvendinimą ir gyventojų pasitenkinimą Seredžiaus senelių globos namų gyvenimo kokybe.

14. Gyvenimo kokybę vertina pats gyventojas, esant galimybei artimieji ir tiesiogiai su gyventoju dirbanti komanda;

15. Gyvenimo kokybės vertinimas siejamas su poreikių vertinimu individualiame pokalbyje, individualiu socialinės globos planu ir apklausos duomenimis.

16. **Vertinimo laikotarpis** – SSGN gyventojų poreikiai vertinami individualaus pokalbio metu atvykus gyventojui į senelių globos namus, ISGP išsikeliama konkretūs asmens gyvenimo kokybės gerinimo tikslai, o vėliau kartą kas pusę metų peržiūrimi. ISGP sudaromas iš kart po poreikių vertinimo (esant fizinės ar psichinės sveikatos pokyčiams), peržiūrimas ir sudaromas naujas ISGP. Poreikio vertinimas atliekamas individualiai du kartus metuose, o pasikeitus sveikatos būklei atliekamas dažniau.

17. Paslaugų gavėjų gyvenimo kokybės gerinimo veiksmai užsibrėžtam tikslui įgyvendinti:

17.1. Išsiaiškinama paslaugų gavėjo subjektyvi nuomonė apie jam svarbias gyvenimo sritis;

17.2. Išsikeliama individualus gyvenimo kokybės gerinimo tikslas ir uždaviniai;

17.3. Vertinamas SSGN paslaugų poveikis gyventojų gyvenimo kokybei pagal numatytus kriterijus;

17.4. Stebimas gyvenimo kokybės gerinimo procesas ir proceso poveikis gyventojui;

17.5. Tobulinamos SSGN teikiamos paslaugos, atsižvelgiant į pasiektus rezultatus.

18. Matavimo instrumentai:

18.1. Individualus socialinės globos planas (toliau - ISGP) ;

18.2. Gyvenimo kokybės klausimynas.

19. Kiekvieno paslaugų gavėjo ISGP koreliuojasi su gyvenimo kokybės koncepcija ir įgalinimo koncepcija. Kiekvienam paslaugų gavėjui individualiajame pokalbyje sudaromi ISGP planas, išsikeliama tikslai, atsižvelgiant į įvertintus asmens poreikius gyvenimo srityse pagal GK koncepciją, tokiu būdu Gyvenimo kokybės koncepcija ir koreliuojasi su ISGP.

20. Konfidencialumas. Duomenų rinkimas turi apsaugoti gyventojų privatumo teisę ir užtikrinti informacijos konfidencialumą, vadovaujantis įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis.

21. Rezultatai. Rezultatai gaunami iš ISGP, įvertinant įgyvendintus suderintus tikslus ir atsižvelgiant į patenkintus poreikius ir gautus rezultatus iš apklausų. Gauti individualūs rezultatai nagrinėjami ir apibendrinami procentine išraiška diagramoje. Individualūs rezultatai lyginami po pakartotinio vertinimo (kas pusę metų), o kartą metuose skaičiuojamas metinis visų paslaugų gavėjų gyvenimo kokybės rezultatas, vadovaujantis nustatytu rodikliu (teigiamas pokytis bent vienoje iš gyvenimo sričių). Rezultatai palyginami su praėjusių metų gautais rezultatais, kas leidžia įvertinti asmens pasitenkinimą gyvenimo kokybės pokytį. Gauti rezultatų rodikliai leidžia numatyti reikiamas paslaugas, jų trukmę, išsikelti tikslus bei uždavinius, numatyti veiksmus, siekiant geresnių asmens pasitenkinimo gyvenimo kokybe rezultatų, kas atspindi metiniame ir strateginiame veiklos plane.

22. Pagrindinis siektinas rezultatas – gyvenimo kokybės pagerėjimas, o tam numatytas rodiklis – teigiamas pokytis bent vienoje iš numatomų gyvenimų sričių, pagerėjimas.

23. Kiti siektini rezultatai:

23.1. Aktyvus gyventojų dalyvavimas vertinant jų poreikius, išsakant lūkesčius, tikslus ir svajones. Siektinas rezultatas aktyvus gyventojų dalyvavimas.

23.2. Aktyvaus gyventojų dalyvavimas ISGP vykdyme ir vertinime, peržiūrint ir rengiant ISGP ir įvardijant gyventojų pasikeitusias aplinkybes. Siektinas rezultatas – dalyvauja ne mažiau kaip pusę įstaigos gyventojų.

23.3. Aktyvus gyventojų dalyvavimas apklausoje siektinas rezultatas – apklausoje dalyvauja ne mažiau kaip 50 proc. gyventojų.

23.4. Apdoroti ir apibendrinti duomenys (kiek įgyvendinta, kiek dalinai įgyvendinta ir kiek įgyvendinama tikslų, uždavinių, lūkesčių, kiek patenkinta gyventojų poreikių) pateikiami atsakingam darbuotojui, kuris gautus rezultatus kaupia, saugo SSGN archyve. Siektinas rezultatas – įgyvendinta tikslų bei uždavinių,

patenkinta gyventojų poreikių) pagerinta gyvenimo kokybė – ne mažiau kaip 75 proc. globos namų gyventojų.

III. REZULTATŲ PRITAIKYMAS

24. Poreikių vertinimas yra svarbus priimant sprendimus, išsikeliant uždavinius bei tikslus. Rezultatų pritaikymas suteiks galimybę kartu su asmeniu ir/ar jo artimaisiais bei SSGN darbuotojais sudaryti individualius socialinės globos planus asmeniui, juos koreguoti, numatant tolimesnes paslaugas ir pagalbos galimybes, siekiant pagerinti asmens pasitenkinimą gyvenimo kokybe. Nuosekliai užsibrėždami tikslus, išsikeldami uždavinius bei vertindami galėsime daryti preliminarias išvadas, ar teikiamos socialinės paslaugos yra efektyvios, ar jų pakanka, aptarti galimybes dėl alternatyvių asmeniui reikalingų socialinių paslaugų teikimo. Mūsų gauti rezultatai rodys apie poreikį organizacijoje, reikiamas prevencijos priemones, jų taikymą bei tobulinimo sritis siekiant pagerinti SSGN gyventojų pasitenkinimą gyvenimo kokybe.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. koncepcija turi būti naudojama kaip apibrėžtas pagrindas ir orientyras SSGN socialinių paslaugų teikimo kokybei užtikrinti.

26. SSGN darbuotojai yra supažindinami su šia koncepcija.

Parengė socialinė darbuotoja Vida Bagdonavičienė